

[Gert Petersen]

Derfor er medlemskabet af fællesmarkedet heller ikke nogen tilfældighed, og det er tolt forkært at fremstille EF som et foretagende, der sådan næsten skulle have socialistiske træk, og som helt eller delvis fornægter kapitalismens principper, blot fordi EF går ind for planlægning. Nej, fællesmarkedet med Kommission og Ministerråd, et kolossalt bureaukrati og hele pibetøjet er tværtimod det hidtil groveste eksempel på fjernplanlægning, der presser ned over hovedet på folk, først og fremmest for at danne et værn for kapitalens frie udfoldelse.

Heller ikke den såkaldte indkomstpolitik er blevet moderne ved en tilfældighed. Den er statsmagtens redningsaktion for den betrængte kapital. Den skal sikre profitterne under vilkår, der er præget af økonomisk verdenskrise og af en voksende styrke i arbejderklassen. Det sidste betyder også, at indkomstpolitikken har det svært, ikke bare herhjemme, men så sandelig også i andre kapitalistiske lande. Men samtidig betyder det, at de skridt, der skal sikre den disciplinering, der er forudsætningen for indkomstpolitikken, bliver så meget desto skrapere. Perspektivet er, at en så væsentlig faktor i en demokratisk samfundsstruktur som fagbevægelsen degraderes til et vedhæng til statsapparatet, og at lønmodtagernes rettigheder bliver voldsomt beskåret.

Alt i alt betyder den almene krise, der ikke bare er økonomisk, at man forude kan ane dystre perspektiver i retning af yderligere beskæring af demokratiet, i retning af – stadig væk med parlamenter og ting og sager, som hr. Ninn-Hansen er så glad for – en mere autoritær stat. Og det farligste er vel egentlig, at der næppe er nogen i denne sal, som stræber efter noget sådant bevidst. Det sker bare så at sige af sig selv, fordi man partout vil og kun vil løse problemerne på de eksisterende præmisser, på kapitalens præmisser. Det er det, der faktisk skjuler sig bag de intetsigende ord, vi har hørt om, hvad der er regeringens langsigtede planer.

Men findes der da ikke andre udveje? Er det en naturlov, at arbejderne mere og mere skal forvandles til slaver af maskinerne, at tempo og arbejdsforhold skal bestemmes af markedsforhold og profitjagt, at samfundsklimaet mere og mere skal præges af modsætninger og strid, at den enkeltes frihed fortsat skal beskæres og berufsverbot-tankegange

brede sig i det offentlige liv? Det vigtigste ideologiske redskab til bevarelse af de nuværende samfundsforhold er netop troen på, at disse forhold skyldes en slags naturlov, at de er uundgæelige og naturlige.

Denne tro udbredes naturligvis især af de borgerlige partier, men socialdemokratiets hovedsynd som arbejderparti består netop i, at det stort set har accepteret denne tro på, at sådan som det forholder sig, er det et udslag af en naturlov, og det er der ikke rigtig noget at gøre ved, det kan kun justeres lidt.

Det er vores opfattelse, at den dystre udviklingslinje kan brydes, men det forudsætter, at lønarbejderklassen i ordets bredeste betydning, arbejdere, funktionærer og teknikere, bliver sig deres egen placering og styrke bevidst og siger nej til bare at lade sig koste rundt med og i stedet erobrer den dominerende position i produktion og arbejdsliv, den position, der tilkommer dem, der skaber samfundsværdier.

Samarbejde i stedet for strid er da en god målsætning, det benægter jeg slet ikke. Tværtimod, det er også vores målsætning. Men det forudsætter, at produktionen sigter på samfundets behov og ikke på profit, at produktionsapparatet udbygges i overensstemmelse med de arbejdendes egne behov og ikke efter behovet for merværdi, og at underordningen under en lille gruppe kapitalejere ophører. Med andre ord: at den kapitalistiske ejendomsret til produktionsmidlerne afskaffes og erstattes af samfundets og de arbejdendes ejendomsret.

Menneskene bliver aldrig maskinernes herrer, så længe de ikke selv kan bestemme over maskinernes brug, men overlader bestemmelsesretten til et lille mindretal, der udgør en magtelite af kapitalister og topbureaukrater. Vi får ikke nogen vending, før arbejdere, teknikere og funktionærer på samfundets vegne selv demokratisk forvalter virksomhederne, selv udpeger ledelsen, selv holder ledelsen ansvarlig; med andre ord: før de selv forestår ledelse og fordeling af arbejdet. Virkelig social retfærdighed får vi ikke, så længe eje af jord og faste værdier, af virksomheder og guldrandede papirer er en kilde til spekulation og berigelse, til arbejdsfrie indkomster. Først når jord og bolig er i samfundseje ligesom de vigtigste produktionsmidler, er der skabt ægte forudsætninger for at virkeliggøre